

**Krajské kolo Dejepisnej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá
13. ročník, školský rok 2020/21
Testové úlohy pre kategóriu E (7. ročník ZŠ a 2. ročník OG)**

Megjegyzés: a monotematikus rész kérdéseit * jelöltük meg

1.* Írd a válaszívre megfelelő sorrendben a középkori társadalmi rétegek megnevezését a legmagasabb rangtól a legalacsonyabb rangig. Írd le a válaszok megfelelő betűjeleit.

a) jobbágyok, b) lovagok, c) a király vazallusai, d) uralkodók,

2.* Az uralkodó kíséretének tagjai a középkorban különböző kedvezményeket és kiváltságokat kaptak, így különböztek az átlagemberektől. Írd a válaszívre a helyes megoldást.

a) Hogy nevezzük tömören egy szóval azokat, akik a középkorban (és a későbbiekben is) kiváltságokat kaptak az uralkodótól? A helyes válasz második betűje a „l”.

b) Ezekért a kiváltságokért cserébe ígéretet tettek az uralkodónak, valamire elkötelezték magukat. A felsoroltak közül válaszd ki a két helyes megoldást.

- 1) hűség fogadalma
- 2) engedelmesség fogadalma
- 3) az adófizetés kötelezettsége
- 4) az ország megvédésének kötelessége

3.* Az alább felsorolt nyelvek közül válaszd ki azt, amelyiket a középkorban Nyugat-Európában kommunikációs nyelvként használt az egyház. Írd le a helyes válasz betűjelét.

- a) latin nyelv
- b) görög nyelv
- c) német nyelv

4.* Írd a válaszívre a valós okot, amiért a középkori Európa új államainak uralkodói a Római Birodalom bukása után elfogadták a kereszténységet és támogatták az egyházat?

- a) Ezek az uralkodók erősen vallásosak voltak.
- b) Az egyház a Római Birodalom korából megtartott több tradíciót és intézményt, amely segített megszervezni az országokban az új életet.
- c) A kereszténység megerősítette a lakosok erkölcsösségét.

5.* Mit jelentett, ha a középkori földműves parlagon hagyta a szántóföldet? A helyes válaszok betűjelét írd a válaszívre.

- a) elárasztotta és halakat tenyésztett rajta
- b) pihentette a földet, hogy megmaradjon a termőképessége
- c) bevetette őszi vetéssel

6.* Válaszd ki a három helyes választ és írd a válaszívre, mi jellemezte a középkori városok céheit.

- a) A céhekbe főleg a földművesek társultak.
- b) A céheket az iparosok alapították, hogy védjék termékeiket.
- c) A céhek korlátozták a konkurenciát az adott ágazatban és meghatározták, hogy a városban hány mester, segéd és tanonc lehet, hogy megakadályozzák az idegen iparosok letelepedését a városban.
- d) A céhek egyik küldetése az volt, hogy segítsék az idős és beteg tagjaikat.
- e) A céhek az idős és beteg tagjaikat kizárták soraikból.
- f) A céhek támogatták a konkurens ágazatokat.

7.* Az emberek élete a középkori Európában sokkal nehezebb volt és az átlagember abban a korban nem orientálódott az óra szerint. Az emberélet is rövidebb volt. Írd a válaszokat a válaszívre.

- 1) Milyen volt az átlag életkor Európában a 13. században? Válassz az alábbi lehetőségek közül.

a) 30 év b) 35 év c) 40 év d) 45 év

- 2) Mi szerint orientálódott az ember az időben napközben? Válassz az alábbi lehetőségek közül

a) meghallotta a pap hangját a templomtoronyból b) a templom harangjának megkondulásából c) a madarak repülése szerint

8.* A középkor két általános művészeti stílushoz kapcsolódik - a román stílushoz és a gótikus stílushoz, melyek egész Európában meghonosodtak, így a mai Szlovákia területén is. A válaszíven írd az alábbi fogalmakat a megfelelő stílushoz. Írd le a fogalmak sorszámait.

- 1) szentély
- 2) dongaboltozat
- 3) bordás keresztboltozat
- 4) csúcsív
- 5) félkör
- 6) magas katedrálisok

9.* Olvasd el az alábbi kijelentéseket és állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az állítások a 10. -12. századi Franciaországról. A válaszíven jelöld meg az igen vagy a nem választ.

- a) A királynak hatalma volt az egész ország felett.
- b) A király reálisan csak Párizsban és annak környékén uralkodott.
- c) Az angol király a francia király vazallusa volt.
- d) A francia király megszerezte Normandiát Plantagenet Henrich-től.
- e) Megtörtént, hogy némelyik hadvezérnek vagy grófnak nagyobb volt a hatalma, mint a királynak.

10.* A válaszívre írd az egy helyes kifejezést.

- a) A francia királyság és a német királyság egy régebbi birodalmon alapult, amely abban az időben csaknem az egész keresztény Nyugat-Európát uralta. Nevezd meg ezt a birodalmat.
- b) 962 -ben Rómában megkoronázták az új római császárt. Írd le a császár nevét.
- c) Melyik országban uralkodott János király, akit Földnélkülinek is neveztek?

11.* Az alább felsoroltak közül melyik három országban (területen), uralkodtak a középkorban a vikingek utódai? A válaszívre írd a válasz betűjelét.

- a) Normandia
- b) Portugália
- c) Anglia
- d) Szicília
- e) Hollandia

12.* A 11. században nyugaton létrejöttek egy új iskolatípusként az egyetemek, amelyek a legmagasabb műveltséget nyújtották. Melyik három városban létesültek a legrégebb egyetemek Európában? Az alábbi lehetőségek közül válaszd ki a helyes megfelelőt és írd a válaszívre.

- a) Bolognában
- b) Oxfordban
- c) Rómában
- d) Genfben
- e) Párizsban

13.* Alkoss párokat az uralkodók neveiből és az országból, amelyben uralkodtak és írd a megoldást a válaszívre.

1 – Oroszlánszívű Richard	A – német országok
2 – Kapet/Capet Hugo	B – Szicília
3 – II. Roger	C – Franciaország
4 – I. Barbarossa Frigyes	D – Anglia

14.* A várak ostrománál többféle gépezetet használtak.

Írd a válaszívre a két gépezet nevét, melyet a kusza szavak rejtenek.

- a) *stabali*
- b) *pultkata*

15. * Olvasd el az alábbi állításokat és állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak. A válaszíven jelöld meg az igen vagy a nem választ.

- a) A várakat jól kifűtötték és télen is meleg volt ott.
- b) A szőnyeget a falakra akasztották.
- c) A várakban a fűtés ellenére hideg volt.
- d) Mindegyik helység be volt bútorozva.
- e) Már a 12. században a várurak kulmázták a hajukat.
- f) Az öregtorony- donjon – a vár fontos része volt.

16. * A középkorban főleg Dél-Európában meghonosodott a rekonviszta fogalom.

Állapítsd meg, hogy az alábbi állítások igazak vagy hamisak és a válaszíven jelöld meg az igen vagy a nem választ.

- a) Rekonvisztának nevezték a muszlimok Európa elleni támadását.
- b) A rekonviszta fogalom a jelenlegi Spanyolország területének visszafoglalását jelentette .
- c) A rekonviszta Granada elfoglalásával ért véget.

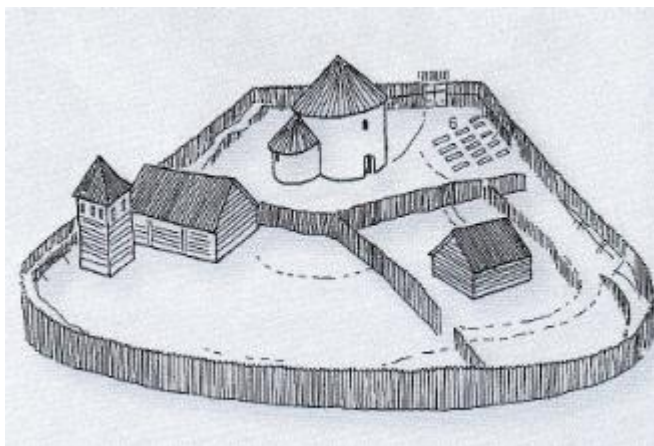
17. Egészítsd ki az alábbi szöveget. A hiányzó fogalmakat és évszámokat írd a válaszívre.

Az 5. század végén és a 6. század elején Szlovákiában letelepedett a szláv szlovének törzse. Nyugalmas életüket megzavarta a nomád törzs ... A ... A nomádok fennhatósága alól történő felszabadulásnál jeleskedett a frank kereskedő ...B..... Ezután megalakult a sikeres törzsi szövetség, amelyik ... C ... évben legyőzte Dagobert frank király seregét.

18. Egészítsd ki az alábbi szöveget. A hiányzó fogalmakat és évszámokat írd a válaszívre.

...A... év körül megalakult egy állam, mely később Nagy Morávia néven lett ismert. Uralkodója ...B... nem akart behódolni a Frank Birodalomnak, ezért 846 -ban az uralkodó ...C... Lajos helyébe Rastislav herceget állította.

19. Legkésőbb 907 -ben megszűnt Nagy Morávia. Északon található némely erődítménye (Morva udvarok) csak fél évszázaddal később pusztult el. Ezekhez sorolható a képen látható rekonstruált erődítmény is. A képen henger alakú egyházi épületet láthatunk, amely templomként szolgált. Hol található ez az udvar és hogy nevezik az említett henger alakú egyházi épületet? Válaszd ki a megfelelő párost és írd a válaszívre.

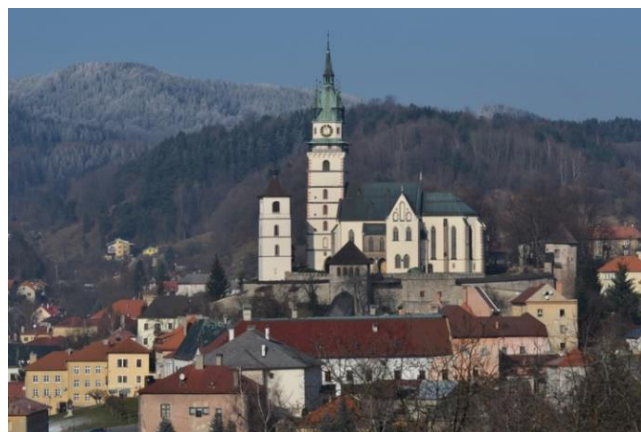
- A – Ducovban, katedrális
- B – Nitrianska Blatnica, rotunda
- C – Nitrianskaj Blatnica, kápolna
- D – Ducovban, rotunda

20. I. István magyar király az ország területét megyékre osztotta. A megyék központjai a mai Szlovákia területén az egykori morva erődítmények lettek. Az alább felsoroltak közül melyik három erődítmény lett a megyeközpont? A válaszívre írd a három helyes betűt.

- A – Nyitra/Nitra
- B – Túrócszentmárton /Martin
- C – Rózsahegy/Ružomberok
- D – Pozsony/Bratislava
- E – Nagyszombat/Trnava
- F – Óbars/Starý Tekov

21. Körmöcbánya lett a 14. században Magyarország egyik leggazdagabb és legjelentősebb városa. A város 1328-ban kiváltságokat kapott. Melyik két intézmény jött akkor létre? A válaszívre írd a két helyes megoldást.

- A – pénzverde
- B – pénzügyminisztérium
- C – bányaaakadémia
- D – bányakamara
- E – a legfelsőbb bányafelügyelő hivatala

22. Korvin Mátyás magyar király több ország ellen indított támadó hadjáratot. Írd a válaszívre a három megtámadott ország betűjelét.

A képen az egyik országban található ismert torony látható.

- A – Kijevi Rusz
- B – Csehország
- C – Lengyelország
- D – Olaszország
- E – Ausztria
- F – Szerbia

23. A felsorolt városok közül melyek voltak városállamok a középkori Olaszországban ahol a várostanács uralkodott? Írd a válaszívre a megoldás betűjelét.

- A - Róma
- B - Velence
- C - Genova
- D - Torinó
- E - Palermó
- F – Firenze

24. Alkoss párokat a jelentős humanisták neveiből és a helyekből, ahol működtek. Írd a válaszíven a betűkhöz a megfelelő számjegyeket.

A – Rotterdami Erazmus	1 – a városállam politikusa
B – Niccolo Machiavelli	2 – tisztségviselő a királyi udvarban
C – Thomas More	3 – egyetemi tanár

25. 1494 -ben két európai ország szerződést írt alá az új felfedezett országok elosztásáról. Ez a szerződés a kolonializmus - gyarmatosítás – kezdetét jelentette. A válaszívre írd a szerződést aláíró országok betűjelét.

- a) Anglia
- b) Hollandia
- c) Spanyolország
- d) Franciaország
- e) Portugália

26. Az új országok felfedezése az új, ismeretlen betegségek terjedéséhez is hozzájárult, melyek nagy károkat okoztak és sok emberéletet követeltek. Az alább felsorolt betegségeket írd a válaszívre az szerint, hogy Európából kerültek Amerikába, vagy fordítva. Írd le a számokat.

- 1) fekete himlő/kiahne
- 2) diftéria/záškrt
- 3) szifilisz/ syphilis
- 4) influenza/chrípka

27. Olvasd el az alábbi állításokat a katolikus egyház állapotáról a 15. században és a 16. század elején, és állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak. A válaszíven jelöld meg az igen vagy a nem választ.

- a) Néha a katolikus egyház élén egy időben két pápa is állt
- b) A magas egyházi méltóságok fényűzésben éltek, az egyszerű papok pedig szegénységben éltek
- c) A papok nősülni kezdtek.
- d) Megszűnt az új keresztény egyházak megalakulása.
- e) Az egyházi pozíciókba az emberek származásuk alapján kerültek vagy megvásárolták a pozíciókat.

28. A válaszíven egészítsd ki a hiányzó elnevezéseket és az évszámokat.

A legtovább tartó vallási háborúban Európában a 17. század felében a protestáns országok harcoltak – Németalföld és az északi államok Svédország és ...A..., a katolikus uralkodói család ...B... ellen, amelynek a tagjai az osztrák és a spanyol monarchiában uralkodtak. A háború ...C... évben ért véget egyértelmű nyertes nélkül.

29. Olvasd el az alábbi kijelentéseket és állapítsd meg, hogy igazak vagy hamisak az állítások a világ helyzetéről a 17. században. A válaszíven jelöld meg az igen vagy a nem választ.

- a) A nemzetközi kereskedelem központja az Atlanti - óceán partvidékére került.
- b) A földművesek áttértek a kétfodulós gazdálkodásról a háromnyomásos gazdálkodásra.
- c) A katolikus egyház és a protestáns egyházak is iskolákat alapítottak, ami emelte a műveltség szintjét.
- d) Az uralkodók abszolutista kormányzása megszűnőben volt.
- e) A kézműves, iparos műhelyeket a manufaktúrák kezdték felváltani.

Autori: doc. PhDr. Adriana Kičková, PhD, Mgr. Ľuboš Paller, Mgr. Štefan Podolinský
Recenzent: Mgr. Barbora Kopuncová

Preklad: Ing. Veronika Zsideková
Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2021
Slovenská komisia Dejepisnej olympiády